

İsrail ile Hamas
Arasındaki Çatışma ve
Mısır'ın Tepkisi
Leyla Heba

İsrail ile Hamas Arasındaki Çatışma ve Mısır'ın Tepkisi

Bütün dünya, 7 Ekim'de İsrail'in Filistin'e saldırısıyla sarsıldı. Yaklaşık 17 gündür de savaş sürüyor. Mısır, Hamas'ın başlattığı "Aksa Tufanı" operasyonunun başlamasının ardından, İsrail de "Demir Kılıçlar" adını verdiği operasyona karşılık veren bir açıklama yayınladı. Bu açıklamada Mısır, şiddetin artışının "ciddi tehlikeler" içerdiğine dikkat çekti ve uluslararası tarafları ateşkes sağlamak için müdahalede bulunmaya çağırdı.

Mısır, İsrail ve Hamas arasındaki mevcut çatışma karşısında dikkatli ve dengeli bir tutum benimsemektedir. Taraflar arasındaki çatışmayı yatıştırmak ve tırmanışı önlemek için arabuluculuk rolü üstlenmektedir.

Mısır hükümeti, Gazze Şeridi ve Orta Doğu bölgesinin genel istikrarını sağlamak için kalıcı bir anlaşma sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu çabalar, Mısır'ın bölgedeki uzun tarihli diplomasisiyle uyumlu bir biçimde olmayı ve istikrar ile barışı teşvik etmeyi hedeflemektedir. Mısır, Orta Doğu'daki barış sürecinin en önemli aktörlerinden

biri olarak kabul edilmekte ve farklı taraflar arasında arabuluculuk yapma gibi önemli bir rol oynamaktadır.

Mısır'ın resmî açıklamalarına bakıldığında Mısır Devlet Başkanı Abdülfettah El-Sisi ve Dışışleri Bakanı Samih Şükri'nin, çeşitli ülkelerin liderleri ve yetkilileri ile yaptıkları görüşmelere odaklanıldığı görülmektedir. Bu görüşmeler, ateşkesin derhal sağlanması yönünde hareket edilmesi amacıyla gerçekleştirildi.

Mısır'ın mevcut saldırıya karşı duruşu iki yönlü olmuştur. İlk olarak, Mısır'ın Filistin ulusal haklarını destekleme ve bağımsız bir Filistin devletinin kurulmasını teşvik etme konusundaki sürekli taahhüdüyle

ilgilidir, özellikle Gazze'deki Filistinlilere güvenli, onurlu ve bağımsız bir yaşam sağlama amacını taşımaktadır. İkinci olarak, Mısır'ın ulusal güvenliği ile bağlantılı olup politik, ekonomik ve güvenlik boyutlarını içermektedir.

Mısır, Filistinlilere yönelik yapılan saldırıları, halka yönelik gerçekleştirilen su, elektrik, gıda ve ulaşım yolu kesintilerini içeren savaş suçlarına karşı reddini dile getirmiştir. Mısır hükümeti, İsrail tarafından Refah geçişinin açılmamasından memnuniyetsizlik duyduğunu ifade etmiştir. Ayrıca bölgeye yardımların girişine izin verilmemesi durumunu da kınamıştır.

Mısır'ın Sina Yarımadası'na göç çağrıları ve krizden endişe duyan bir ülke olması gibi nedenlerden kaynaklı bu konuda arabuluculuk konumu arayışında olduğu söylenebilir. Bu hususta Mısır'ın tutumu ise Filistinlilerin yerlerinden edilmesinin, Filistin'in özgürlük ve bağımsızlık projesini sonlandıracağı ve Mısır'ın ulusal güvenliğine zarar vereceği yönündedir. Çünkü Sina Yarımadası, Mısır'ın doğu kapısı ve ulusal güvenliğinin önemli bir parçasıdır ve Mısır bu hususta söz sahibi ülke olma hakkını sürdürmek istemektedir.

Mısır, tarih boyunca birçok farklı milletten mültecilere ve göçmenlere ev sahipliği yapmasıyla bilinmektedir. Son yıllardaki örnekler incelendiğinde Sudan'dan, Afganistan'dan, İran'dan ve Suriye'den gelen insanları kabul etmek amacıyla kapılarını açmıştı. Bu çabalar, zor koşullar altında bulunan bireylere destek ve sığınak sağlama amacını taşımış olup Mısır'ın Arap ve Arap olmayan ülkelere yönelik insanlık ve misafirperverlik taahhüdünü yansıtmaktadır (özellikle kriz dönemlerinde sığınma arayanlar için).

Mısır'ın Filistinlileri kabul etmeme konusundaki tutumunun politik nedenlerle açıklandığını ve bu tutumunun sadece inatçılık veya gurur değil, aynı zamanda Mısır'ın ulusal güvenliği ve bölgesel istikrar ile ilgili ciddi endişeleri yansıttığını vurgulaması bakımından önemlidir. Mısır'ın bölgedeki stratejik konumu, diğer ülkeler açısından da önemlidir ve bu nedenle Mısır, Sina Yarımadası'nın güvenliğini ve egemenliğini koruma konusunda hassas bir tutum sergilemektedir. Mısır, Filistinlileri Sina'da kabul etmeye karar verirse, İsrail bunu terörle mücadele bahanesiyle Mısır topraklarına dilediği zaman giriş yapma gerekçesi olarak kullanabilir ve bu şüphesiz Mısır'ın ulusal güvenliği için büyük bir tehdit oluşturabilir. Mısır, egemenliğini ve güvenliğini koruma konusunda özellikle Sina bölgesinde önemli bir stratejik noktaya sahiptir.

İsrail'in hedeflerinden biri, Filistinlileri kendi devletlerinden çıkararak Mısır'ın doğusunda bulunan Sina Çölü'ne sevk etmektir. Ancak bu durum Mısır devleti ve halkı tarafından tepkiyle karşılanmıştır. Ayrıca dünyanın birçok ülkesi de bu girişimi kabul etmediklerini açıklamıştır. İsrail'in bir başka hedefi ise sadece Filistin topraklarını ele geçirmek değil aynı zamanda Mısır coğrafyasına da hâkim olmak istemesidir. İsrail devleti "Büyük İsrail Projesi" ile "Nil Nehri'nden (Mısır) Fırat Nehri'ne (Irak) kadar uzanan bir devlet kurma" niyetindedir. İsrail devleti olmadan önce, bayrağında bu büyük sınırları (Büyük İsrail Projesindeki sınırlar) içeren Nil Nehri ve Fırat Nehri simge olarak kullanılmıştır. Hatta 1903 yılında Theodor Herzl (Modern Siyonizmin Kurucusu) Sina Çölü'nde yerleşim yerleri projeleri sunmuştur. Bu yerleşim yerlerindeki, su ihtiyacını Nil Nehrinden temin etmeyi düşünmüştür. Ancak bu suyun Sina Çölü'ne nasıl getirileceği sorusu hala yanıtlanmamıştır. Mısır Devlet Başkanı Abdülfettah El-Sisi'nin, Kahire'de Almanya Başbakanı Olaf Scholz ile düzenlediği basın toplantısında, Gazze sakinlerinin Sina'ya taşınmasını ima eden İsrail işaretlerini reddettiğini ve Gazze'ye yönelik saldırıların bu teklifi gerçekleştirmek amacıyla yapıldığını vurguladığını belirtmiştir. El-Sisi, ise bu durumu yönelik "Eğer Gazze sakinlerini askeri operasyonlar sona erene kadar dışarı taşımak gerekliyse, İsrail'in onları Necef Çölü'ne taşıyabileceğini" önerisinde bulunmuştur.

Kahire, Tel Aviv'i, Refah Sınır Kapısı'ndan Gazze'ye gıda ve tıbbi yardım taşıyan kamyonların Mısır'dan Gazze'ye girişini engellemekle suçlamaktadır. Özellikle Gazze tarafının dört kez İsrail saldırısına uğradığı bir dönemde, bu kamyonların sürücüleri için risk oluşturduğuna dikkat çekmiştir. Buna karşılık Mısır, Gazze'de bulunan yabancı vatandaşların Refah Sınır Kapısı'ndan Mısır'a çıkmasını reddediyor. İzin verilmemesine yönelik tutum olarak da şu şekilde konuyu ifade etmektedir: Gazze'ye gönderilen yardımların girişine izin verilmediği müddetçe yabancı vatandaşların geri dönmelerine de izin verilmemektedir.

Refah sınır kapısında, birkaç gün önce 20 aracın girişine izin verilmiş ve sonrasında Filistin'e yardım ve insani malzemeler taşıyan 17 kamyonun geçişi sağlanmıştır. Sınır kapısına Mısır tarafından gelen ikinci yardım kamyonundan kısa bir süre sonra bir patlama meydana gelmiş ve İsrail işgal ordusu tarafından, Mısır askeri üssüne bir tank ile saldırı gerçekleştirilmiştir. İsrail Ordusu sözcüsü,

bu saldırının yanlışlıkla olduğunu iddia etmiş, olay için soruşturma yapıldığı belirtilmiş ve olaydan duyduğu üzüntü dile getirilmiştir. Bu olay, birçok Mısırlı ve özellikle gazeteciler arasında öfkeye neden olmuştur. Olay sonrasında bir yazar tarafından olay şu şekilde ifade edilmiştir: “Mesaj geldi ve yardımlar durmayacak, sınır kapısı kapanmayacak, şimdi Mısır’ın tepkisini bekleyin, o da yanlışlıkla olacak”. Ayrıca, bazı milletvekilleri İsrail’in özrünü kabul edilemez olarak değerlendirdi ve bunu “kasti bir saygısızlık ve provokasyon” olarak nitelendirdiler.

Mısır Devlet Başkanı, 21 Ekim tarihinde Mısır’da acil bir zirve gerçekleştirdi ve zirvede Filistin için bir yol haritası oluşturmanın gerekliliği tartışıldı. Bu yol haritası ise insani yardım göndermekle başlayacak, ardından ateşkes sağlanacak ve sonunda bağımsız bir Filistin devleti sağlanacaktır.

Mısır’da Filistin’e destek gösterilerinin sokaklarda ve meydanlarda yaygın olarak düzenlendiği görülmektedir. Üniversitelerde Filistin’e olan dayanışmayı ifade eden etkinlikler yapılmaktadır. Mısır halkı bu konuda duyarlılığı açıkça göstermektedir.

***